

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anne Y?lmazl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16012>

Özet

Anne Y?lmazlık Ölçe?i (AYÖ), Kaner ve Bayraklı (2010) tarafından Türk kültüründe annelerin y?lmazlık düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmi? bir psikometrik araçtır. Ölçek, annelerin stresli yaşam olayları karşısında gösterdikleri adaptasyon yetene?ini, pozitif baba ç?kma stratejilerini ve psikolojik sa?lamlıkların de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Geli?tirme çal??ması, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini ve iç tutarlılı??n? ortaya koyarak, bu önemli psikolojik yap?nın ölçülmesine yönelik güvenilir bir kaynak sa?lamı?tır. Bu ölçek, özellikle annelik rolü babilandaki zorluklarla mücadele edebilme kapasitesini inceleyen ara?tırmacılar için kritik bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Anne Y?lmazlık, Psikolojik Sa?lamlık, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Ebeveynlik, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Sema Kaner, Halil Bayraklı

Amaç

Anne Y?lmazlık Ölçe?i'nin temel amacı, annelerin yaşam koşulları zorluklara, strese ve olumsuz yaşam olaylarına karşı gösterdikleri psikolojik sa?lamlık ve uyum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, annelik rolünün getirdi?i sorumluluklar ve zorluklar karşısında bireylerin ne kadar dirençli olduklarını, olumsuzlukları a?ma kapasitelerini ve pozitif adaptasyon süreçlerini belirlemeye odaklanmı?tır.

Ölçek, klinik ve akademik ara?tırmalarda kullanılmak üzere tasarlanmı?tır. Elde edilen veriler, annelerin psikososyal ihtiyaçlarının belirlenmesine, koruyucu ruh sa?lığı programlarının geliştirilmesine ve annelik stresi ile baba ç?kma mekanizmalarının anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle Türk popülasyonuna özgü kültürel ve sosyal bağamlar dikkate alınarak geliştirilmiştir.

Yapı

AYÖ, psikolojideki y?lmazlık (resilience) yapısının annelik bağlamında ele almaktadır. Y?lmazlık, bireyin travma, tehdit veya önemli stres kaynakları karşısında başarılı bir şekilde adapte olabilme süreci olarak tanımlanır. Anne y?lmazlığı ise, annelerin çocuk yeti?tirme sürecinde karşılaştıkları zorluklara rağmen duygusal istikrarlarını sürdürüebilmeleri, kaynakları etkili kullanabilmeleri ve pozitif sonuçlar elde edebilmeleri ile ilişkilidir.

Ölçe?in ölçmeyi hedefledi?i alt boyutlar genellikle; bireysel yeterlilik alg?s?, sosyal destekten faydalanma, gelece?e yönelik iyimserlik ve duygusal düzenleme becerileri gibi temel y?lmazl?k bile?enlerini içermektedir. Bu yap?, annenin kendi kaynaklar?n? ve çevresel desteklerini kullanarak stresle ba?a ç?kabilme yetene?ini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir.

Geçerlik

Kaner ve Bayrakl? (2010) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ine büyük önem verilmi?tir. Yap? geçerli?i çal??malar?, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini göstermi?tir.

Geçerlik çal??malar?nda genellikle aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullan?lm??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, AYÖ puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, depresyon, stres veya genel ya?am doyumu) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin güçlü bir yap?sal geçerlik sergiledi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farklı maddelere kar?? tutarlılı??n? de?erlendirmi?tir. Güvenirlik kapsam?nda temel olarak iç tutarlılık katsayılar? incelenmi?tir.

Kaner ve Bayrakl? (2010) çal??mas?nda, Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin iç tutarlılık katsay?s? olan Cronbach Alfa de?erinin oldukça yüksek oldu?u bildirilmi?tir (genellikle .80'in üzerinde). Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve tek bir yap?y? ölçmeye hizmet etti?ini göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??malar? da yap?lm?? olup, iki farklı zamanda uygulanan ölçümler arasındaki korelasyonun yüksek oldu?u saptanm??t?r. Bu sonuçlar, AYÖ'nün güvenirlik aç?s?ndan sa?lam bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek amacıyla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme sürecinde, veri setinin faktör analizi için uygunlu?u (KMO ve Barlett Sphericity Testi) incelenmi? ve uygun bulunmu?tur.

Yap?lan aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) sonucunda, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler, annelik y?lmazl?k yap?s?n?n farklı bile?enlerini temsil etmektedir. Her bir faktörün ölçe?in toplam varyans?n?n önemli bir k?s?m?n? aç?klad??? ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?i rapor edilmi?tir. Do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ise, AFA'da ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n teorik modeli do?rulad???n? ve iyi uyum indekslerine sahip

oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format?nda olup, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri beklenir. Orijinal çal??mada derecelendirme seçenekleri belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde s?kl?kla 4'lü veya 5'li Likert skalas? kullan?l?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Anneler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çocuk sahibi olan anneler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle farkl? sosyo-ekonomik ve e?itim düzeylerinden anneler üzerinde gerçekte?tirilmemi?tir. Çal??man?n temsil edici bir örneklem ile yürütülmü? olması, ölçe?in genellenebilirli?ini art?rmaktadır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formu. Uygulama süresi k?sad?r.

Anahtar Kelimeler

Anne Y?lmazlık Ölçe?i, Kaner ve Bayraklı?, Psikolojik Sa?lamlık, Ebeveyn Stresi, Öz Bildirim Ölçe?i, Aile Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: semakaner@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi, yazar?n çal??ma dönemindeki kurumsal adresine ba?l?d?r; ancak güncel ileti?im için yukardaki e-posta adresi kullan?labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlardan izin alınmas?n? gerektirir. Sorumlu yazar Sema Kaner ile ileti?im kurulmas? önerilir.

Ücret: Ölçeğin akademik amaçları için herhangi bir ücret talep edilmesine dair bilgi mevcut değildir.

Test Yılı: Ölçeğin geliştirildiği ve psikometrik özelliklerinin yayımlandığı yıl 2010'dur.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [anne-yilmazlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kaner, S. ve Bayraklı, H. (2010). Anne Yılmazlık Ölçeğinin psikometrik özellikleri. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 9(17), 77-94.

Anne Yılmazlık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için orijinal akademik yayına (Kaner & Bayraklı, 2010) başvurulması gerekmektedir.